

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB, MUSEET

rapport

ARKEOLOGISK SERIE 1977:1

**Utgraving av romartids gravhaug
på Kvello, Verdal, Nord-Trøndelag 1969-70**

ved Oddmunn Farbregd

Universitetet i Trondheim

"Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet. Rapport. Arkeologisk serie" skal bringe stoff fra det faglige og geografiske ansvarsområde som Antikvarisk avdeling, DKNVS, Museet representerer.

I serien publiseres materiale som en av ulike hensyn finner ønskelig å gjøre kjent. Oftest vil det dreie seg om foreløpige rapporter, og materialet kan senere bli bearbeidet for videre publisering. Oppdragsrapporter vil utgjøre en stor del av serien.

Rapport-serien er ikke periodisk, og antall nummer pr. år vil variere. Serien startet i 1973. Det fins parallelt en "Botanisk serie" og en "Zoologisk serie".

"Arkeologisk serie" trykkes i A4-format i offset. Minimum opplag er 50.

Som regel blir norsk språk brukt, også i referat og sammendrag. Medarbeidere fra andre land kan bruke sitt morsmål, om nødvendig med norsk referat.

For manuskriptet, illustrasjoner, referanser o.l. følges vanlige retningslinjer. (Jfr. retningslinjer for K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Miscellanea). Innholdet sammenfattes vanligvis i et innledende abstract eller et fylligere avsluttende sammendrag.

Utgiver:

Universitetet i Trondheim
Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet,
Antikvarisk avdeling.
N-7000 Trondheim.

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB, MUSEET.
RAPPORT ARKEOLOGISK SERIE 1977 : 1.

ODDMUNN FARBREGD

UTGRAVING AV ROMARTIDS GRAVHAUG PÅ KVELLO,
VERDAL, NORD-TRØNDELAG 1969-70.

K.Norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. A 1977 : 1
Farbregd, O.: Romartids gravhaug på Kvello, Verdal
N-7000 Trondheim nov. 1977. 500 ekspl. ISBN 82-7126-151-7

A B S T R A C T

Farbregd, O.: Excavation of a Roman Period grave mound at Kvello, Verdal, Nord-Trøndelag 1969-70. *K.Norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. A* 1977:1.

A round burial mound c.25 m wide and c.3 m high was excavated in 1969-70. Near its centre a stone cist with a male inhumation burial was situated. The grave furnishings, which could be dated c.300-350 AD, consisted i.a. of a lance and a barbed javelin, a shield handle, a knife, a quartzite strike-a-light, and a golden finger ring. Originally a mound of stones and earth only c.10 m wide and c.2 m high had covered the cist grave.

Peripherically in this primary mound a simple cremation burial was placed. It consisted of burnt bones and remains of bone artifacts, found as a concentration in the earth filling. The artifacts were female furnishings: Two pins, a comb and a spindle-whorl. On the basis of its stratification, the cremation grave seems to be practically contemporary with the central inhumation grave.

After these two burials had taken place, the mound was enlarged by encircling stone layers at the bottom and two thick and distinct earth layers covering the primary mound. No secondary burials were found in these additional parts of the mound.

Two (or three) charcoal pits of uncertain function were uncovered in the substratum below the primary mound, at its very edge. On the evidence of radiocarbon datings the pits were made some 200-400 years before the cist burial took place.

Oddmund Farbregd, University of Trondheim, DKNVS Museum, Archaeological Department, N-7000 Trondheim.

I N N H A L D

ABSTRACT	s. 2
FORORD	s. 4
BAKGRUNN FOR UNDERSØKINGA	s. 5
KARTREFERANSAR	s. 5
HAUGEN FØR UTGRAVING. ANDRE FORNMINNE PÅ GARDEN	s. 6
ARBEIDSMÅTE, FAGLEG OG PRAKTISK OPPLEGG	s. 7
OBSERVASJONAR OG FUNN	
Haugens stratigrafi	s. 10
Gravanlegg i haugen	s. 13
Spreidde funn i haugen	s. 16
Tidlegare inngrep og graving i haugen	s. 18
SAMANFATNING	s. 20
LITTERATUR	s. 22
FUNNKATALOG	s. 23

FORORD.

Den føreliggande trykte rapporten er ei omredigert og samla utgåve av originalrapportar for kvar av dei to sesongane (1969 og 1970) utgravinga på Kvello føregjekk. Utvalget av fotomaterialet i denne utgåva er redusert i omfang, og teikningar er samanarbeidd i meir oversiktlege format.

Visse funn og observasjonar frå utgravinga er tidlegare omtala i to artiklar, Farbregd 1972 a og b.

Gjenstandsmaterialets samansetning og kronologi er behandla av Lyder Marstrander (1977).

UTGRAVING AV ROMARTIDS GRAVHAUG PÅ KVELLO, GNR. 255/1,
VUKU S., VERDAL P. OG K., NORD-TRØNDELAG.

BAKGRUNN FOR UNDERSØKINGA.

I samband med bygging av nytt våningshus på garden søkte grunn-eigaren Kåre Nyberg i 1968 om å få undersøkt og utjamna den store gravhaugen SV for driftsbygninga. Med den planlagte plasseringa av våningshuset ville haugen bli liggande mellom dette og fjøset, og såleis gi liten gardsplass. Vinters tid var det problem med snø som la seg opp i gardsvegen på grunn av gravhaugen. Museet innvilga søknaden og føretok utgraving.

Da utgravingsarbeidet kom i gang, viste det seg at haugen var noe større og meir arbeidskrevande enn ytre utsjånad tilsa. Arbeidet vart derfor fordelt over to sesongar, med utgraving i tida 9.7. - 8.8.1969 og 10.6. - 8.7.1970. Gravingsmannskapet besto i 1969 av Axel Christophersen, Trondheim, Trond Nyberg, Vuku, og Anders Wahl, Trondheim; i 1970 av Axel Christophersen, Trond Nyberg og Ketil Bonaunet, Hommelvik, med underskrivne som gravingsleiar både sesongane.

Kartreferansar.

Rektangelkart 50 B VERDAL 1:100 000.

Serie 711 1722:1 STIKLESTAD 1:50 000.

ØK-kart CV 134 5-1 1:5000.

HAUGEN FØR UTGRAVING. ANDRE FORNMINNE PÅ GARDEN.

Husa på Kvello ligg på ein vid terrasse ca. 175 m o.h., med vidt utsyn nedover Verdalen. Fig.1. Den store haugen låg inntil veggen av fjøsbygninga, og har vore kalla Stallhaugen. (Registreringsreferanse V66, 414 710, R7.) Låvebrua var lagt inn på toppen av haugen. Etter som terrenget skrånar svakt nedover mot VNV, verka haugen ca. 4 m høg frå den kanten, medan høgda var ca. 2 m frå A-sida. Kantavgrensinga av haugen var ikkje serleg markert, men diameteren syntest å vera ca. 20 m. Utgravinga viste at haugen var ca. 25 m vid og litt over 3 m høg i midten.

Stort sett såg haugen ut til å vera urørt, med unntak av visse skadar i overflata. Toppen var litt avflata, og i NA var det spor etter graving. Også eit par meter NV for sentrum var det ei ca. 1 m² vid og ca. 0,5 m djup grop. I vestskråninga gjekk ein ca. 2 m brei veg i halvsirkel rundt (og ca. 10 m ifrå) sentrum av haugen. Overflata var grasvaksen utan noe trevekst. På overflata i NA-delen låg noen få store steinar. Jfr. fig. 2-4.

K.Rygh: (1879, s.94) nemner: "På Kvellom findes 2 hauger, den ene nær gaarden, den anden i udmarken." - Stallhaugen er etter alt å dømme identisk med den første av desse. Den einaste tradisjonen som kunne påvisast i tilknytning til haugen, var at drengen Ole Bergstuen hadde grave der for ca. 50-60 år sia. Jfr. s. 20.

Før utgravingane på Kvello tok til, var grunnmuren for det nye våningshuset oppført, ca. 10 m S for haugen. Grunneigaren opplyste at under grunngravinga der hadde ein funne mye stor stein i det minst 0,5 m tjukke matjordlaget. Steinane (mange av dei var fleire hundre kg.) hadde lege i ein sirkel eller halvsirkel i austre del av tomte, og i samband med steinane såg ein også trekol. Nøyare observasjonar vart imidlertid ikkje gjort.

Eit par meter A for nyhuset fanst restar av ei steinlegning

som truleg kan ha hatt samband med den inne i tomta.

(Ei enkel utgraving vart føretatt her i 1969.)

Steinane låg direkte på auren, og var dekt av 10-20 cm humus. Dei såg ut til å vera del av ein krans ca. 6 m vid, danna av eit par steinar i breidda. Vidare mot S var truleg steinkransen fjerna ved dyrking, fordi han her hadde lege svært grunt i jorda. Innanfor steinane, nærare trappa til huset, fanst eit ca. 15 cm tjukt lag med sterkt trekolblanda jord og små brottstein. Ingen gjenstandsfunn vart gjort her Jfr. fig. 5.

Ca. 8 m SV for dette området grov vi også ut eit liknande kol- og steinlag i eit felt ca. 5 m² vidt, ca. 20 cm tjukt. Laget hadde gått inn i den utgravne tomta. I kolet låg eit ubrent dyrebein (T.18980).

Dei store steinane som vart oppgravne i hustomta, restane av steinlagt anlegg A for huset og kollaga, -alt dette kan ha vore leivningar av eit stort gravanlegg (branngrav?). Ein eventuell ring av store steinar ville kanskje vera ein parallell til storsteinkransen i ytre del av Stallhaugen. Jfr. nedanfor.

I 1950-åra planerte Asbjørn Lundgren det gamle tunet N for driftsbygninga, ca. 25 m NA for Stallhaugen. Ein kom da over eit firkanta hellekammer med sider ca. 0,5 m. Det inneheldt bein (brente?), men oldsaker såg ein ikkje. Omkring var det svart jord. Det er uvisst om det har lege haug over dette anlegget.

ARBEIDSMÅTE, FAGLEG OG PRAKTISK OPPLEGG.

Det koordinatsystemet vi nytta ved utgravinga hadde X-akse orientert mot A og Y-akse mot N. Sentrum (profilkrysset) i haugen = 20X/20Y. Som fastpunkt for nivellering (=10.00Z) nytta vi overkant av grunnmuren til det nye våningshuset.

For å avklare mest mogleg om oppbygginga av haugen, og derved få grunnlag til å legge opp den vidare utgravinga, valgte vi i 1969 først å grava sjakter (med spade) gjennom haugen. Frå S la vi ei 3 m brei sjakt ved V-sida av S-profilen inn mot sentrum, likeeins ei like brei sjakt på A-sida av N-profilen. Fig. 5-7. Med dette fekk vi fram N-S-profilen tvers gjennom haugen, dessutan 6 m av A-V-profilen på midten. (Profilane liksom koordinatsystemet vart orientert etter magnetisk N, utan korrigerings av misvising).

I S-sjakt kom vi ved sentrum inn på kanten av eit røysanlegg, som vi grov utanom og let ligge intakt inntil vidare. Sjaktene grov vi elles i omlag horisontale lag, etter at forsøk hadde vist at det var uhyre komplisert å følge og avdekke fyllmassens lagdeling. Ved gravinga måtte vi stadig arbeide slik at vi kunne få massen ut med trillebår. All lausmassen (over steinlaga) tømte vi i skråninga ned for haugen på V- og SV-sida.

I botnen av haugen låg store steinlag. Dei vart fotografert og planteikna i målestokk 1:20 etter avdekking. Deretter arbeidde vi oss gjennom steinsamlinga frå utkantane i sjaktene og innover mot sentrum, ved stadig å rulle steinane utover og legge dei i område som var ferdig undersøkt, og så grava botnen der dei hadde lege. Storleiken på steinane gjorde det nødvendig å flytte minst mogleg på dei.

Under dette arbeidet vart hovudprofilane N-S teikna ferdig, bortsett frå området som den gjenliggande sentralrøysa dekte. Desse profilane er i felt teikna slik ein såg dei. For å få rett samanheng med profil S, er profil N seinare omteikna speilvendt. (Jfr. fig. 24.) 3 m av profil A vart derimot teikna speilvendt i felt.

Tidleg vart vi klar over at haugfylla besto av minst tre tjukke karakteristiske lag (som igjen kunne inndelast i ein serie mindre skikt). Jfr. fig. 24-25. Utan at det var heilt tydeleg kva laga innebar og korleis dei skulle tolkast, refererte vi under feltarbeidet funn og observasjonar til desse hovudlaga.

Etter at profilane var teikna og fotografert, utvida vi gravingsområdet SA for sentrum, og avdekte storparten av sentralrøysa, som vi så undersøkte ovanfrå og nedover. Her kom vi ned på ei steinkistegrav. For å få frilagt heile kista, måtte vi grava skrått inn i A-veggen av feltet. Fig. 10.

Dekkhellene på kista vart fjerna etter fotografering og teikning, og innhaldet i kista utgrave med finreiskap, lagvis nedover. Funn vart dokumentert ved fotografering og plan-teikning. Medan kista vart tømt til botnen, let vi sidesteinane ligge intakt. Ved dette utgravingsstadiet vart arbeidet avslutta for sesongen 1969.

Målsettinga i 1970 vart å undersøke resten av haugen, finne ut meir om oppbygginga og avklare om det fanst fleire graver og andre anlegg. Ut frå den kjennskap vi første året hadde fått til haugens konstruksjon og innhald, syntest det mogleg og forsvarleg å gjera bruk av gravemaskin til å ta ut ein god del masse. Under nøye tilsyn grov maskinen ut lausmassen ned til steinlaget i botnen, som så vart reinska for hand.

Mellom sjaktveggane frå 1969 (som var delvis utrasa etter å ha stått ubeskytta vinteren over) og dei nye gravingsområda vestanfor, let vi profilbenkar stå att. På den måten hadde ein stadig ein enkel stratigrafisk referanse for jordlag og nivå som til kvar tid vart gravd. Heile kvadrant SA avdekte vi derimot inn til S-profilen (som var dokumentert i detalj). Fordi steinlaget i SA var noe eigenarta, fjerna vi steinen fullstendig og undersøkte botnen under. I kvadrantane NV og SV let vi imidlertid storsteinlaget ligge, men undersøkte botnen innanfor. I sjaktene vi grov i 1969 hadde vi funne svært lite av interesse under storsteinlaget. Flytting av dei ofte fleire hundre kilo tunge steinane ville ha bydd på store problem og ha forlenga arbeidet vesentleg.

Av tids- og kostnadsomsyn fann vi også å måtte sette igjen ein del av kvadrant NA utan å ha grave meir enn eit prøvefelt der.

Låvebygninga låg litt innpå haugkanten her, og ei betongstøtte for låvebrua sto midt i kvadranten. Ved planering av tunet seinare ville i alle fall massen over steinlaga i botnen bli gjennomgravd.

I 1970 vart profilen A-V gravd ferdig til ytterkantane av haugen, og dokumentert ved fotografering og teikning.

OBSERVASJONAR OG FUNN.

H a u g e n s s t r a t i g r a f i.

Haugen var oppbygd av masse som varierte frå lys gul sand og kvabb til svart humus. Stein som var opplagt i haugen varierte i storleik frå under 5 cm til ca. 1m i tverrmål. Dei ulike lag av både jord og stein let seg stort sett greitt skille ut.

Det mangfoldige og brokete lagdelingsbildet som haugen viste, prøvde ein å dokumentere ved detaljert profilteikning. Etterpå kan det likevel synast som det vart lagt for lite vekt på problemretta analyse av profilane under feltarbeidet. Tildels har dette samanheng med tidsrammene for arbeidet. Sjølv om det er ein del vanskelege punkt i stratigrafien, spesielt ved primærhaugens kant og i austre del av haugen, må hovudtrekka i lagdelingsbildet seiast å vera nokså klare. Fig. 24-25.

Mineraljorda i botnen besto av gulbrun kvabb. Under den sentrale delen av hagen låg eit opphavelag matjordlag som på midten var ca. 0,5 cm tjukt. Den gamle markflata halla svakt mot V. Ca. 2 m A for sentrum i haugen låg ein ca. 2 m vid, jordfast stein. Inntil denne var det på V-sida lagt ei steinkiste. Sidesteinane i kista kvilte på mineraljorda, likeeins gravgodset. Kista danna derfor ei nedskjering gjennom det opphavelage matjordlaget.

Over kista låg ei røys med stein. Ved N-og V-sida var denne stort sett jordblanda, medan det elles fanst holrom mellom

steinane. Eit homogent, brunt lag av matjord omga den ca. 1 m høge røysa, og danna det første markante fyllmasselaget. Laget hadde omlag rund omkrets, og var mot V omgitt av ei 1,0 - 1,5 m brei og inntil 0,5 m djup kantgrøft. Frå overliggande lys kvabb var laget klart skilt, og utgjorde ein ca. 2 m høg og ca. 10 m vid haug, som i det følgjende blir oppfatta og omtala som "primærhaugen". Grøfta rundt inneheldt stein, og dessutan matjord som syntest å vera av samme slag som den i primærhaugen.

Over denne første haugformasjonen låg eit nokså homogent skikt med gul kvabb/grus (mineraljord) som ved kanten av primærhaugen vart avgrensa av ein ca. 2 m vid krans av stein som i stor utstrekning hadde tverrmål inntil 20 cm ("småsteinslaget"). Utanfor småsteinlaget låg eit langt breiare belte av stor rundstein på den gamle markflata. Steinen i V-delen i haugen målte stort sett 0,3 - 1,0 m i tverrmål. I A-delen var storleiken på steinen mindre, og laget ikkje så breitt. Fig. 23. Storparten av storsteinlaget var dekt av det neste hovudlaget i haugen. Dette besto for det meste av matjord i ulike nyansar, men var oppsplitta i mange småskikt ved iblanding av meir og mindre rein og lys mineraljord. Tjukna på laget var inntil 1,5 m på sine stader.

Over dette igjen låg det øvste fyllmasselaget i haugen, inntil 2 m tjukt på det meste, beståande av gulbrun kvabb/grus, delvis oppblanda med matjord, og oppsplitta i delskikt til ein viss grad. I overflata var haugen dekt av 10-15 cm tjukk matjord/torv.

Tolkingar: Hagens oppbygging.

Haugen vart lagt på svakt V-hallande mark med tjukt matjordlag. I dette overflatelaget fanst bitar av brent leire (jfr. s. 16) frå før haugen vart bygd. Groper med stein, trekolblanda jord og små brente beinrestar (jfr. s. 17) har tydelegvis lege på staden lenge før haugens tid.

Utan omsyn til korleis ein tolkar desse kolgropene, er det steinkista som var utgangspunktet for haugbygginga. Det er naturleg å tru at steinrøysa over og det ca. 10 m vide jordlaget vart oppført umiddelbart i samband med kistegravlegginga,

så kista ikkje vart ståande utildekt. Da denne primærhaugen vart laga, la ein så vidt ein kan sjå nokså samtidig ned ei brentbeinsgrav i haugfylla (sjå s.15). Ikkje minst grøfta kring ein del av kanten har gitt primærhaugen utsjånad som ein fullt ferdig gravhaug.

Korvidt haugen frå først av har vore planlagt bygd så stor som han til slutt vart, er uvisst. Heller ikkje er det lett å vurdere kor lang tid som gjekk før haugen var endeleg utbygd. Jfr. s.16. Det vart ikkje påvist graver som var sekundære i høve til den primære haugen, og som kunne vera bakgrunnen for påbyggingsfasane. Desse er derfor helst uttrykk for at dei etterlevande etter kvart har sett det som både ønskeleg og mogleg å gi dei to gravlagte personane i primærhaugen eit større gravminne enn det først vart laga.

Da primærhaugen vart påbygd, har ein straks tatt sikte på ei grunnflate omlag så stor som haugen fekk til slutt. Eit vidt belte av stor stein vart lagt opp i haugen utanom primærhaugen, og ein krans av småstein innved kanten av denne. Primærhaugen vart dekt med eit skikt lys mineraljord ut til (og i S også oppå) småsteinslaget. På dette stadium hadde haugen ei uferdig form, og har neppe lege i denne tilstand i lengre tid. Eit markert lag jord (dominert av matjordmasse) vart derfor påfylt, og det dekte stort sett dei steinlaga som var tillagt. Ved dette stadiet må haugen ha fått eit "ferdig" preg igjen.

På ny kan ein stille spørsmål om tidsfråstand mellom dette stadiet og den endelege utforming som haugen fekk ved at det over det heile vart påfylt eit 0,5 - 1,0 m tjukt lag av lys mineraljordmasse.

For eventuell meir detaljert analyse av haugbygginga skal her peikast på eit par tilhøve som kan gi haldepunkt. Steinlaget i vestre, nedre halvdel består av størst stein. På denne sida måtte haugen fyllast opp mest, og det er kanskje naturleg at ein har begynt steinfyllinga her. I SSA har ein lagt ytterkant av steinlaget like langt ut som i V, men mot A er steinlaget brått lagt lenger inn i haugen. Truleg har dette samanheng med at i A, i det høgastliggende partiet av haugbotnen, trongst

minst oppfylling. Grunnen kan også delvis vera at ein allereide hadde fylt jordmasse over steinlaget i SSA (og V?) før ein la stein i A, og ikkje såg korleis steinkransen skulle møtast til slutt. Ingen ting tyder på at steinlaget i A er redusert ved inngrep i haugen.

I profil S og N fanst ein del horisontale, linseforma skikt i haugfylla, inntil 1 m lange. Det var ikkje høve til å avdekke og studere desse skikta, men det er nærliggande å tenke seg at dei viser spor av transportveggar som vart danna under haugbygginga. Dei finst i parti der ein ville få god utnytting av terrengets naturlege halling mot V. Ved seinare undersøkingar burde ein undersøke nøyare kva opplysningar slike spor kan gi om transport av fyllmasse. Er det tale om gangveggar eller veggar for noe slag kjøredøning?

På spørsmålet om kvar stein og jordmasse vart tatt frå får ein berre delvis svar. På V-sida av haugen er det ei viss nedgraving gjennom den gamle markflata. Truleg er dette meir enn berre eit resultat av åkerbruk på nedsida. Ved å ta ut ein del av massen her ved haugbygginga, oppnådd ein at haugen tok seg høgare ut på denne sida som vendte ut over bygda.

G r a v a n l e g g i h a u g e n .

Steinkiste.

Under sentralrøysa i haugen låg ei kistegrav orientert NNV-SSA, eit par meter SA for midten i den fullt utbygde, noverande haugen. Kista var nedgraven i den opphavelige markoverflata, slik at botnen låg omlag nede på mineraljorda under. Ein stor jordfast stein utgjorde storparten av den eine langsida i den ca. 2,0 m lange og ca. 0,8 m breie kista (innvendig mål i botnen). Elles var sidene bygd for det meste av rundstein. Fig. 10-17.

I ei høgd ca. 0,6 m over botnen i kista låg 3 uregelmessige dekkheller. Dei var plassert skrått og skeivt, og syntest å ha blitt pressa ned i kista saman med mindre stein frå røysa over. Under dekkhellene fanst restar av langsgåande trestykke. Kista var oppfylt med matjord og grusmasse i tillegg til ein del stein, og inniblant fanst små klumpar brent leire (liksoom elles i

botnen og haugfylla). Fig. 13-14.

Av den døde vart ikkje påvist noen spor. På kistebotnen låg restar av never. Over nevra kunne noen stader påvisast eit osteaktig, brunt skikt av organisk materiale eit par mm tjukt, kanskje restar av skinn.

Over desse organiske restane i botnen fanst gravgodset: Langs eine langsida låg svake trerestar av to spydstakar og vidare spydspissane side om side, peikande mot SSA. Den eine spissen hadde lang fal og agnorerheilt nede ved odden (kastespdy), den andre var ein lanse med form som R 206. Omlag midt i kista låg ein kniv med restar av treskaft, ein svakt oval strandstein av kvartsitt med ripemerke etter bruk som eldstein, små fragment truleg av ein kroknøkkel, og to deler av eit skjoldhandtak. Fig. 12, 15-18. Dessutan fanst noen små, spreidde, ubestemmelege jernfragment og tekstilrestar. Ved NNV-enden av kista, i nivå ca. 25 cm over botnen, låg ein enkel bandforma fingerring av gull. Fig. 19. Jordmassen som ringen låg i, kan vera nedrasa frå over kista. Korvidt vånd eller andre smådyr har vore i kista og kan ha flytta på gjenstandar, fann vi ved utgravinga ikkje haldepunkt for å dømme om.

Tolkingar og vurderingar.

Ut frå dei organiske restar som vart funne, er det svært sannsynleg at botnen av kista har vore dekt av eit lag never med skinn oppå, som underlag for den døde og hans utstyr. Våpenutstyret tilseier at den døde har vore ein mann. I kva retning den døde har vore lagt, lar seg ikkje sikkert avgjera. At det meste av utstyret fanst i halvdelen mot SSA kan vera eit teikn på at dette er hodeenden. Fingerringen av gull låg i motsett ende, men nivået tyder på at dette ikkje er opphavsleg leie.

Jord- og steinfylla i kista kan mogleg ha kome til sekundært, ved innsig ovanfrå eller delvis også ved aktivitet av dyr (som til dømes vånd). Hellene over kista var uregelmessige og dekte ikkje fullstendig. Restar av trestokkar av furu under hellene, saman med det tilhøve at hellene var sklidd delvis ned i kista, tyder på at dei frå først av delvis hadde vore

bore oppe av langsgåande stokkar.

Spydspissane og skjoldhandtaket gir grunnlag for å datere grava til slutten av perioden C2, d.v.s. begynnelsen av 300-talet (Marstrander 1977 s.27).

Enkel branngrav.

I utkanten av primærhaugen mot SV låg eit ca. 0,5 x 0,2 m vidt lag med brente bein (reinsa) i jordfyll like over det opphavelige marknivået, Mellom ca. 220 g menneskebein fanst følgande beinsaker (kvinneutstyr): Deler av ei rund og ei flat beinnål, av spinnehjul og ein samasett beinkam. Fig. 18. Beina var plassert i steinfri masse utan noe slag markering eller gravgjømme, og dekt av fyllmasse i primærhaugen. Spor av sekundær nedskjæring til funnivået vart ikkje observert. Ei samling med flate steinar ca. 1 m høgare opp og rett over beinsamlinga synest ikkje å ha samband med beina.

Tolkingar og vurderingar.

Etter det ein såleis kunne registrere, synest beinsamlinga å vera lagt i haugfylla da primærhaugen vart bygd. Det er naturleg å tenke seg at primærhaugen vart oppført umiddelbart etter at gravlegginga i steinkista skjedde, for å dekke denne. I så fall er den enkle branngrava å rekne som samtidig med kistegrava. Dersom det er riktig, som vi meinte å observere, at beinsamlinga ikkje var sekundært nedskore, er også ei anna forklaring teoretisk mogleg: Beinsamlinga kan skrive seg frå ei eldre grav som er blitt oppspadd og overført med haugfylla. Den regelmessige konsentrasjonen av bein talar imidlertid imot dette. Eit anna alternativ kan vera at beinrestar av ein tidlegare avdød person har vore oppbevart midlertidig for så å bli lagt i haug saman med mannen i steinkista.

Ein kan likevel ikkje sjå heilt bort frå at beinsamlinga har vore gravd sekundært ned i primærhaugen, og at vi ved utgravinga har oversett spor av dette. I så fall kan det vera tidsfråstand mellom dei to gravleggingane. Dette kunne vidare forklare kvifor det vart laga berre ein relativt liten haug: Ei kvinne som levde lenger, skulle gravleggast i nærleiken av mannen i steinkista,

før haugen vart ferdig utforma. Marstrander (1977 s.26 og 66) daterer denne enkle typen brentbeinsgraver til periode C3, altså litt seinare enn våpenutstyret i kista. Dette kan synast å støtte den siste forklaringa, men det er her tale om så små tidsskilnader at dei ikkje treng å ha reell gyldighet.

Alt i alt tyder tilhøva på at det har vore ei nær tilknytning mellom dei to personane som er gravlagt, ein mann og ei kvinne. Dersom dei, slik det umiddelbart synest, er død og gravlagt samtidig, bør ein kanskje halde den muligheten åpen at enke-brenning eller liknande skikkar har vore praktisert. (Farbregd 1972a, jfr. Schetelig 1910). Drøftinga i det føregåande skulle imidlertid vise kor problematisk det er å gi sikker tolking av slike tilhøve.

S p r e i d d e f u n n i h a u g e n.

Akkurat i grensa mellom primærhaugen og massen over låg eit knivblad av jern. Fig. 21. I overliggande masse fanst eit randbrott av leirkar. Fig. 20. Bitar av raudbrent leire med kvistavtrykk fanst spreidd i haugfylla og i botnen under haugen, mest i SA-delen. Restar av dyretann (hestetann?) vart funne mellom steinar i botnen av haugen på to stader i den sørlege delen av haugen.

Tolkingar og vurderingar.

Leirkarbrott og bitar av leirklining er truleg ting som har kome i haugen med fyllmassen, og som derfor er eldre enn haugen. Det er rimeleg å tolke dette slik at folk har hatt hus like ved der gravhaugen vart bygd også i eldre jernalder.

Knivbladet har ved si form stor interesse i tilknytning til haugens oppbygging. Bladet synest å ha hatt nærmast knekk/vinkel i rygglina. Det er først og fremst eit merovingartids trekk, medan krum ryggline er karakteristisk for eldre jernalders knivar. I tilfelle kniven verkeleg er frå merovingartid, vil det seie at påbygginga over primærhaugen, og haugens endelege utforming, tidlegast kan ha skjedd eit par hundre år etter at kista vart anlagt. Knivens bevaringstilstand gjer at ei slik slutning ikkje

kan bli heilt sikker. Men det tilhøvet at kniven låg akkurat i overflata av primærhaugen er kanskje lettast å forklare dersom dette laget hadde lege eksponert i lengre tid.

Kolgroper og kolsamlingar.

I kvadrant NV, omlag ved kanten av primærhaugen, og i forlenginga av den boga grøfta som var synleg i kvadrant SV, fanst 2 runde, gryteforma groper (A og B) i botnen. Dei var 0,7 - 0,8 m vide og 15 - 20 cm djupt nedskorne i mineraljorda. Ei tredje grop C, litt mindre, gjekk i eitt med grøfta. Alle gropene inneheldt stein, trekol og små restar av brente bein (dyrebein). Spor av raudbrenning av kantane eller større oppsprukne trekolstykke som låg samanhengande (teikn til brennig i gropa), vart ikkje observert. Korvidt gropene hadde vore gravne ned gjennom kanten av primærhaugen, kunne ikkje fastslås. Grop A var direkte dekt av ein rund stein som låg under småsteinslaget omkring primærhaugen.

Trekol fra gropene har gitt følgande C-14 dateringar: Grop A (T-987): 2020 ± 90 BP. Grop B (T-1120): 1950 ± 80 BP. Grop C (T-1121): 1720 ± 100 BP.

I grøfta som mot S omga primærhaugen låg trekol i ein ca. 20 cm vid konsentrasjon. Ein kolprøve herifrå (T-1122) har fått datering 1680 ± 70 BP. Trekolet låg under småsteinslaget som igjen var dekt av jordlaget som låg direkte over primærhaugen.

Ca. 20 cm under vegen i haugsida mot V, i det øvste laget av haugfyll, låg trekolblanda jord og litt brente bein i ei grop ca. 50 cm vid og ca. 5 cm djup. Over var det tillagt små stein.

Tolkingar og vurderingar.

Fleire tilhøve ved gropanlegga er problematiske. Spesielt merkeleg er plasseringa av dei, nettopp i omkretsen av primærhaugen. Grop C var imidlertid grunn, og gjekk ikkje djupare enn botnen av grøfta omkring primærhaugen. Denne "grope" eller kolsamlinga kan derfor, liksom kolet i grøfta på S-kant, vera plassert i grøfta etter at denne (og primærhaugen) var anlagt. Dateringane frå dei to stadene er svært like. Når ein reknar

med ein viss alder på treverket før brenning, finn ein også eit rimeleg samsvar med oldsaksdateringa på gravkista, ca. 300-350 e.Kr. Dess meir påfallande er det at grop A og B låg nettopp i forlenginga av grøfta, men klart nedskorne i botnen. Ved utgravinga tolka vi dette samanfallet slik at plasseringa av gropene måtte vera bestemt av primærhaugens omkrets. Dette ville innebera at gropene var samtidige med eller yngre enn primærhaugen. Dateringa på grop A og B synest imidlertid å heve over rimeleg tvil at desse gropene er 3-400 år eldre enn kistegrava og haugen.

Kva funksjon gropene har hatt, er vanskeleg å avgjera. Dei kan tenkast å vera nesten funntomme branngrop-graver, eller noe slag kokegroper. At beinbitar i grop A skriv seg frå dyr, avgjer ikkje spørsmålet, da branngroper frå eldre jernalder ofte inneheld dyrebein. Ved gravinga såg vi ikkje sikre teikn på at det hadde vore brent i sjølvne gropene, noe som vil vera tilfelle med kokegroper. Men på det tidspunkt hadde vi heller ikkje klare problemstillingar i tilknytning til fenomenet, og dette begrensa observasjonane ein del.

Det bør understrekast at kolgroper som dei enkle anlegg dei er, ikkje alltid treng å skrive seg frå ein og same aktivitet. At dei så ofte opptrer på gravfelt, gir ein viss grunn til å tru at dei har med gravleggingshandlingar å gjera på einkvan måte. (Farbregd 1972b). I alle fall er dei spor etter menneskeleg aktivitet, og truleg også busetning på staden.

T i d l e g a r e i n n g r e p o g g r a v i n g i h a u g e n .
Både på overflata og i haugfylla fanst ein del spreidde merke etter gammal graving, i tillegg til den før nemnte vegen som var lagt inn i vestre haugside. Inngrepa var stort sett konsentrert til kvadrant NV og NA.

Noen få meter V for sentrum såg ein ei avlang gravingsgrop i overflata. (Jfr. prøvesjakt på fig. 7). Gamle sko, hermetikkboksar, ein slåmaskinkniv og anna rask var å finne ned til ei djupne ca. 1,5 m. Høgre oppe, ca. 0,2 m under torva, fanst ein

stor dunge med hundrevis av dyreknoklar. Ved V-enden av denne gropa fanst ei ca. 1 m² vid opprøysing av stein frå nivå ca. 9,90 og nedover. Fig. 27. Ein kunne følge holet ned til småsteinslaget i botnen, der det låg ein staurende og ein grønmåla fjølbit. Eit holrom i haugfylla oppdaga i 1969 i dette området representerer ei skrå inngraving til sida, som ikkje var blitt heilt attfylt.

Lenger mot N i kvadrant NV fanst i overflata ei anna grop ca. 4 m² vid. Gropa gjekk ikkje ned til steinlaget i botnen, berre til ei djupne ca. 1 m. Saman med anna rask låg her brott av brukskeramikk frå 1800-talet, til dømes ein tallerken med årstalet 1831 påmåla.

I kvadrant NA fanst også ei stor samling dyrebein like under torva.

Under maskingraving i kvadrant NV kom det for dagen ei firkanta ramme av morkne trestokkar eller -plankar, ca. 2,2 x 1,8 m, orientert VNV-ANA. Mot V nådde ramma nesten ut til den skrånande overflata av haugen. Fig. 27. Over den avdekte konstruksjonen var det ikkje observert grop i overflata eller nedskjering i haugfylla, det siste truleg på grunn av at ein grov med maskin.

Ramma besto berre av det eine nivået med trerestar vi avdekte. I hjørna kunne ein påvise verken lafting eller samanspikring. Jorda var mørkare innanfor firkanten enn utanfor, og noen få ubrente dyrebein var det einaste som vart funne i tilknytning til konstruksjonen. Botnen i det firkanta feltet, ca. 15-20 cm under dei øvste trerestane, låg nesten nede på storsteinslaget.

Ingen funn ga grunnlag for å oppfatte den firkanta trekonstruksjonen som grav sekundært anlagt i haugen. At trerestar var såpass bra bevart, tyder på ei relativt ung datering. Mest sannsynleg er rammekonstruksjonen restar av ein jordkjellar graven inn i haugsida. I så fall har tydelegvis veggane råtna opp eller blitt fjerna, og tufta/holet fylt att.

Ingen på garden hadde hørt om noen gammal jordkjellar i haugen. Derimot fanst det tradisjon som kunne settast i samband med andre inngrep i haugen.

Folk kunne fortelle om ein dreng, Ole Bergstuen, som omkring 1910-20 hadde grave i Stallhaugen. Han skulle ha kome ned på ei slags oppmuring; ein tala om kiste, kammer eller noe liknande. Ein eller annan hadde forbode Bergstuen å grava vidare, og ingen visste meir om kva "kista" kunne innehalde.

Det kan ikkje vera den verkelege, sentrale gravkista Bergstuen hadde støtt på. Direkte over og omkring denne fanst ingen gravingspor, primærhaugen var intakt. Derimot kan det heller ha vore tale om steinlag i botnen i kvadrant NV, der nedgraving nettopp kunne påvisast så djupt. Mannen som hadde garden da Bergstuen tente der, var slaktar. Dei store samlingane av dyrebein funne på to stader, kan best forklarast som slakteavfall. Ei tilknytning mellom dei observerte gravingsinngrepa og tradisjonen om Ole Bergstuen synest derfor svært sannsynleg.

SAMANFATNING.

Stallhaugen på Kvello målte ca. 25 m i diam. og ca. 3 m i høgd. Ved undersøkingar 1969-70 vart haugen nesten totalgravd, delvis med hjelp av maskin. Overflata var berørt av berre mindre inngrep i nyare tid, medan det indre av haugen i alt vesentleg var intakt.

Sentralt i haugen, på det gamle marknivået, var ei ca. 2,0 x 0,8 m vid kiste anlagt innved ein stor jordfast stein. Kista var bygd av rundstein og dekt med 3 uregelmessige heller, som synest delvis å ha kvilt på langsgåande trestokkar. Utstyret i denne steinkistegrava omfatta lanse, kastespyd, skjoldhandtak, kniv, eldslagningsstein, og ein fingerring av gull. Restar av never, skinn og tekstil fanst i botnen av kista. Gravgodset synest å datere kista til første del av 300-talet e.Kr.

Kistegrava var omgitt av ein primær haug av stein og matjord ca. 10 m vid og ca. 2 m høg. Denne indre haugen var strati-

grafisk klart markert ut frå seinare påbyggingsfaser, både ved jord- og steinlag, og ikkje minst ved kantgrøft på ei side.

I fyllmassen til primærhaugen, men i utkanten av denne, låg ei branngrav i form av brente bein og beingjenstandar utan noe slag "gjømme" eller markering, i ein konsentrasjon ca. 0,5 x 0,2 m vid. Gravgodset besto av kvinnesaker: Ei flat og ei rund hårnål, beinkam og spinnehjul. Plasseringa i primærhaugen kan tyde på at denne grava er nokså samtidig med den sentrale kistegrava. Gjenstandsdateringa motseier ikkje ei slik vurdering.

I botnen omkring primærhaugen var det tillagt ein krans med småstein inst, og utanfor her eit vidt, omgåande lag av stor stein. Både primærhaugen og steinlaga var dekt av to distinkte fyllmasselag som ga haugen den endelege form. Ingen gravanlegg vart påvist i desse påbyggingslaga.

Under kanten av primærhaugen fanst to groper nedskore i botnen. Dei var ca. 0,6-0,8 m vide, inntil 0,2 m djupe, og inneheldt stein, kolblanda jord og små restar av brente bein (dyrebein dei som let seg bestemme). C-14dateringar tilseier at gropene er ca. 3-400 år eldre enn kistegrava og haugen. Anlegga kan vera kokegroper, men visse ting tyder på at dei har tilknytning til ein enkel branngravskikk. Kor som er, gropene viser busetning/menneskeleg aktivitet på staden før eller omkring Kr.f. Bitar av brent leirklining under haugen skriv seg truleg frå hus i nærleiken.

Ved ulike gravingar omkring Stallhaugen, i vår tid det einaste synlege gravminnet på staden, er det gjort observasjonar som viser at her har funnest fleire gravanlegg. Også desse synest å ha vore av eldre jernalders karakter.

L I T T E R A T U R.

- Farbregd, O. 1972a: Emballasjen like viktig som innholdet.
Nicolay nr. 12, 1972.
- " 1972b: Kolgroper og keltartidsproblem.
Viking 1972.
- (") 1974: Antikvarisk avdelings tilvekst 1969. DKNVSM.
- (") 1974: Antikvarisk avdelings tilvekst 1970. DKNVSM.
- Marstrander, L. 1977. Inn-Trøndelag i romertid. En bosetnings-
historisk undersøkelse. Magistergradsavhandling
(stensil). Oslo.
- Rygh, K. 1879. Fornlevninger og oldsagfund i Nordre Trondhjems
amt. DKNVS Skrifter 1878.
- Shetelig, H. 1910. Traces of the Custom "Suttee" in Norway
during the Viking Age. Saga-Book of the Viking
Club, Jan. 1910.
- Fotomateriale: DKNVSM, Antikvarisk avdeling.
Negativ, svart/kvitt: Mappe 37-40, 58-62.
Dias, farge: K 9: 51-71, K 9: 101-125, K 10: 87-97.

FUNNKATALOG.

T.18980. Gravfunn (?) ved sørsida av det nye våningshuset.

Tilvekst 1969.

a) Restar av eit dyrebein. L.15 cm, st.br.6,5 cm.

b) Ca. 170 g trekol.

T.19006. Gravfunn i steinkiste i Stallhaugen. Tilvekst 1970.

a) Enkel fingerring av gull, type 5, i C.Beckmann (1969): Metall-fingerringe der römischen Kaiserzeit im freien Germanien, Abb.3:308. Ytre diam.20,2 mm, br.3,0 mm, tjukne 0,8 mm. Vekt 2.031 g.

b) Kastespydspiss av type A eller B, P.Fett: Arms in Norway, fig.10 eller 11, med rund fal. L.51 cm, avstand frå odden til agnorspissene ca. 9,5 cm. På falen sit gjennomrusta tekstilrestar. (Toskaft ull, middels fin. Undersøkt av A.M.Rosenqvist).

c) Lansespiss R 206. L. 30,0 cm, derav 19,0 cm på bladet.

Ytre tverrmål nedst på falen 2,8 cm. Restar av treskaftet påvist.

d) To deler av skjoldhandtak, ufullstendig på midten, av form som P.Fett: Arms in Norway, fig.62. Bev.1.tils.15,5 cm. Br.ved endane ca. 3,6 cm.

e) Knivblad av jern, av hovudforma R145 men med smalare blad. Ein holk av jern har avslutta treskaftet ved bladet. Enden av tangen er klinka. L.25,5 cm, derav 15,5 cm på bladet. St.br. på bladet 2,8 cm.

f) 4 små jernstykke visstnok av kroknøkkel. L.tils. ca. 15 cm.

g) Svakt oval strandstein, kvartsitt. Ripemerke viser at den har vore brukt som eldslagningsstein. Mål 7,1 x 6,2 x 3,5 cm.

h) 3 små flate, ubestemmelege jernfragment, kanskje av beslag. Vekt tils. 28 g.

i) Tekstilrestar, ull. (Undersøkt av A.M.Rosenqvist). Tils. ca. 40 cm². I tekstilbitane synest grå, runde flekkar med sølv-oksyd (?), truleg spor av knappar som har lege inntil. Fig.22.

k) Trerestar (furu) frå bærestenger (?) under dekkhelle i kista. (Trebestemmelse ved A.Skogen).

T.19007. Branngrav perifert i primærhaugen i Stallhaugen.

Tilvekst 1970.

a) To fragment (ufullstendig i bae endar) av flat beinnål, av form som Th.Petersen: Meldalsfunnene, pl.I,2. Den flate delen er dekorert med ei samanhengande og ei stipla line langs bae kantar, og ein punktsirkel på midten. Det nedre fragmentet 7,5 cm l.,

med minste br. 0,2 cm, det øvre 2,0 cm l., med st.br.0,6 cm.

b) Del av rund beinnål, ufullst. i både endar. I den eine enden tverrmål 0,6 cm, avsmalnande jamnt til ca. 0,2 cm i den andre. Bev. l. 6,5 cm.

c) Fragment av spinneshjul av bein. Undersida er plan, oversida innboga konisk. Radiært frå holet har urgått visstnok 4 rekker med punktsirklar, 3 i kvar rekke. Diam. har vore 3,5 cm, høgd ca. 1,4 cm.

d) Lite fragment av samansett beinkam, omlag som VGJ, fig.195, i midten. I ryggkanten er innskore ei fure. St.tverrmål 2,9 cm.

e) 3 små fragment av forarbeidd bein, brent.

f) Ca. 220 g br. bein.

T. 19008. Funn frå groper og nedskjeringar i botnen av Stallhaugen.
Tilvekst 1970.

a) Brente bein frå grop A. Ca. 3 g. (Dyrebein. Bestemmelse v. Pirjo Lahtiperä).

b) Trekol frå grop A. Ca. 20 g. Datering (T-987):2020±90 BP.

c) Trekol frå grop B. Minst 20 g. Datering (T-1120):1950±80 BP.

d) Trekol frå grop C. Minst 20 g. Datering (T-1121):1720±100 BP.

e) Trekol frå grøft omkring primærhaugen S for sentrum. Ca. 30 g. Datering (T-1122):1680±70 BP.

f) Delar av ubrent dyrebein frå grøft omkring primærhaugen, S for sentrum. Ca. 55g.

g) Brente bein, visstnok berre av dyr, frå kolkonsentrasjon under vegen ytst i vestsida av haugen. Vekt ca. 2 g.

h) Små brente bein (dyrebein) frå grop C. Vekt ca. 1 g.

T.19009.Spreidde funn frå fyllmassen i Stallhaugen.

a) Knivblad med nesten rett egg og boga eller vinkla ryggline. Tangen går over i bladet ved ein avsats på både rygg- og eggkanten. L.15 cm, derav 6,5 cm på bladet. St.br. 1,7 cm. -F.ca. 5 m SSV for sentrum i haugen, i overgangen mellom primærhaugen og overliggande masse.

b) Ubestemmeleg jernstk., 5,8 cm l. -F. i overkant av steinlag ca. 10 m S for sentrum.

c) Stk. jernslagg med fastbrent leire, ca. 15 g. -F i same område som b.

d) Randbrott av leirkar. Randa har vore 0,8-1,1 cm tjukk, rett avskoren. Godset er grovt og mørkt. St.tverrmål 5,8 cm. -F.i same

område som a, men i masse over primærhaugen.

e) Klumparav raudbrent leirklining, med avtrykk av kvistar og greiner. Vekt tils. ca. 130 g. -F.i og omkring steinkista, serleg på A-sida.

f) Restar av trestokkar, frå ein firkanta konstruksjon anlagt i haugsida VNV for sentrum. (Visstnok jordkjellar). Vekt ca. 140 g.

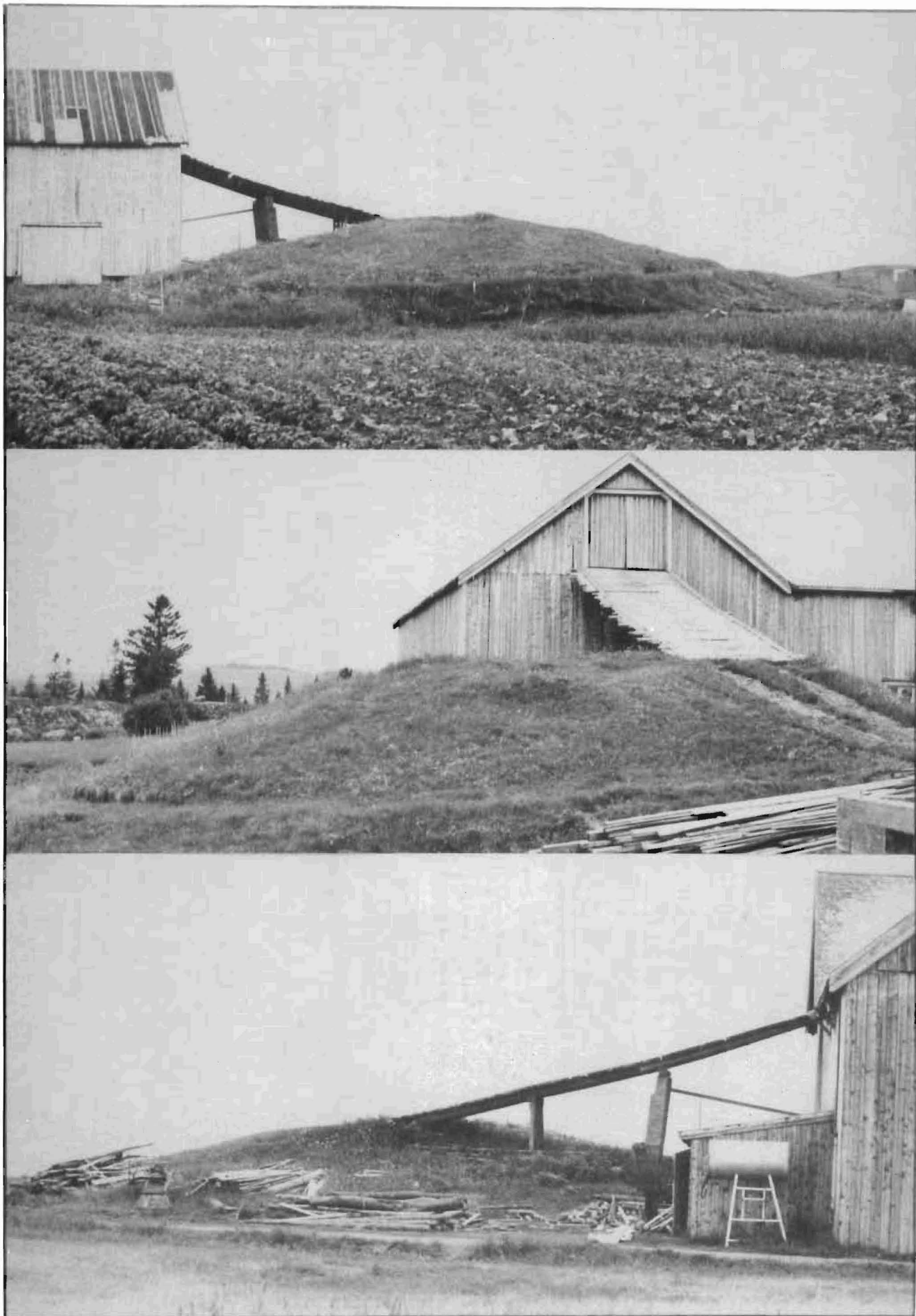

Fig.2-4. Stallhaugen før utgraving. 2: Mot ASA. 3:Mot NNA. 4:Mot V.

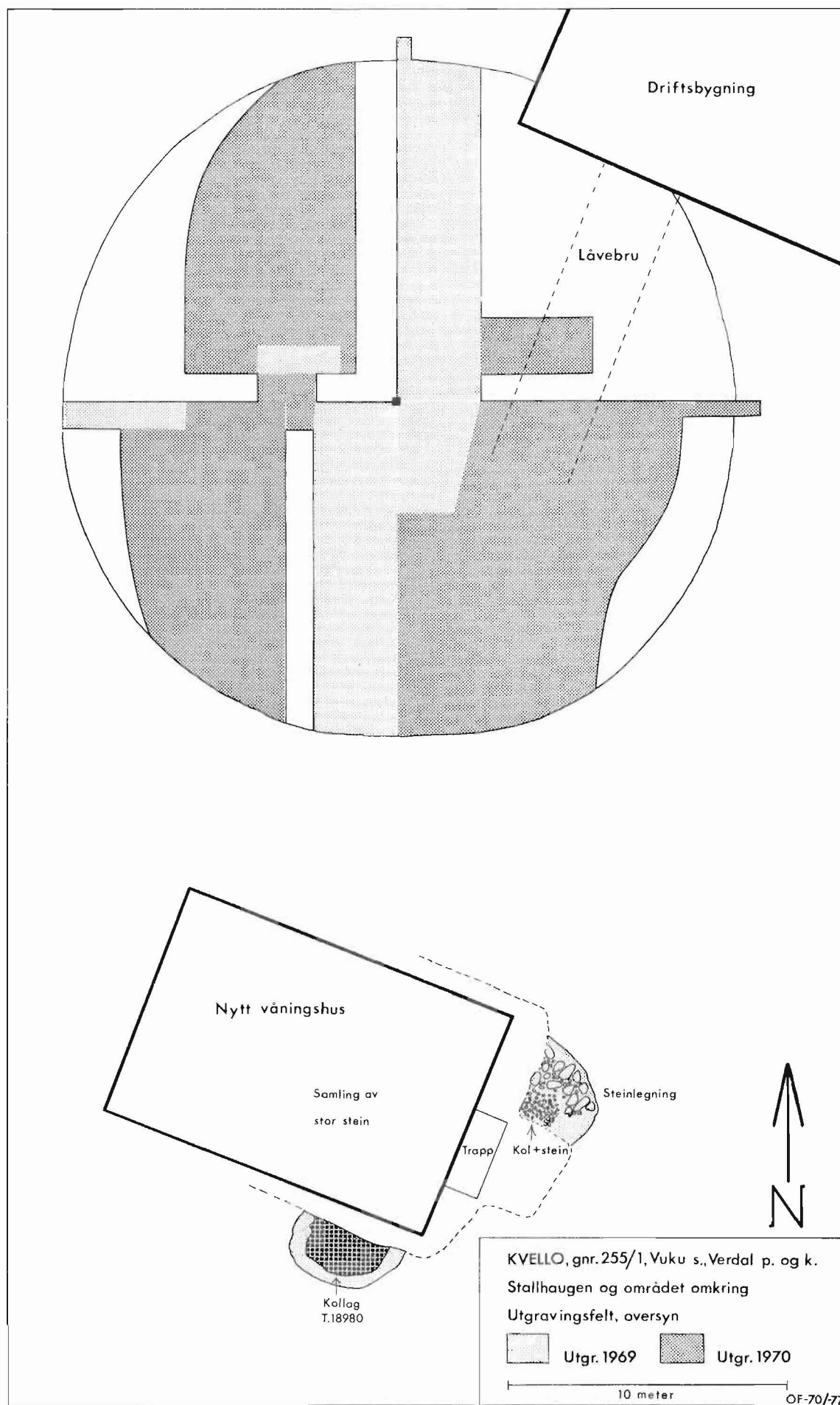

Fig.5. Stallhaugen og området like ved: Oversyn over utgraving og anlegg, planskisse 1:200.

Fig.6. Sjakt langs S-profilen inn til haugens sentrum. Mot N.

Fig.7. Sentralrøys og sjakter gravd 1969. Mot SV.

Fig.8. Kolgrop A i botnen i kv. NV. Ovanfrå.

Fig.9. Sentralrøys og jordprofil. Mot A.

Fig.10. Steinkista avdekt. Mot SSA.

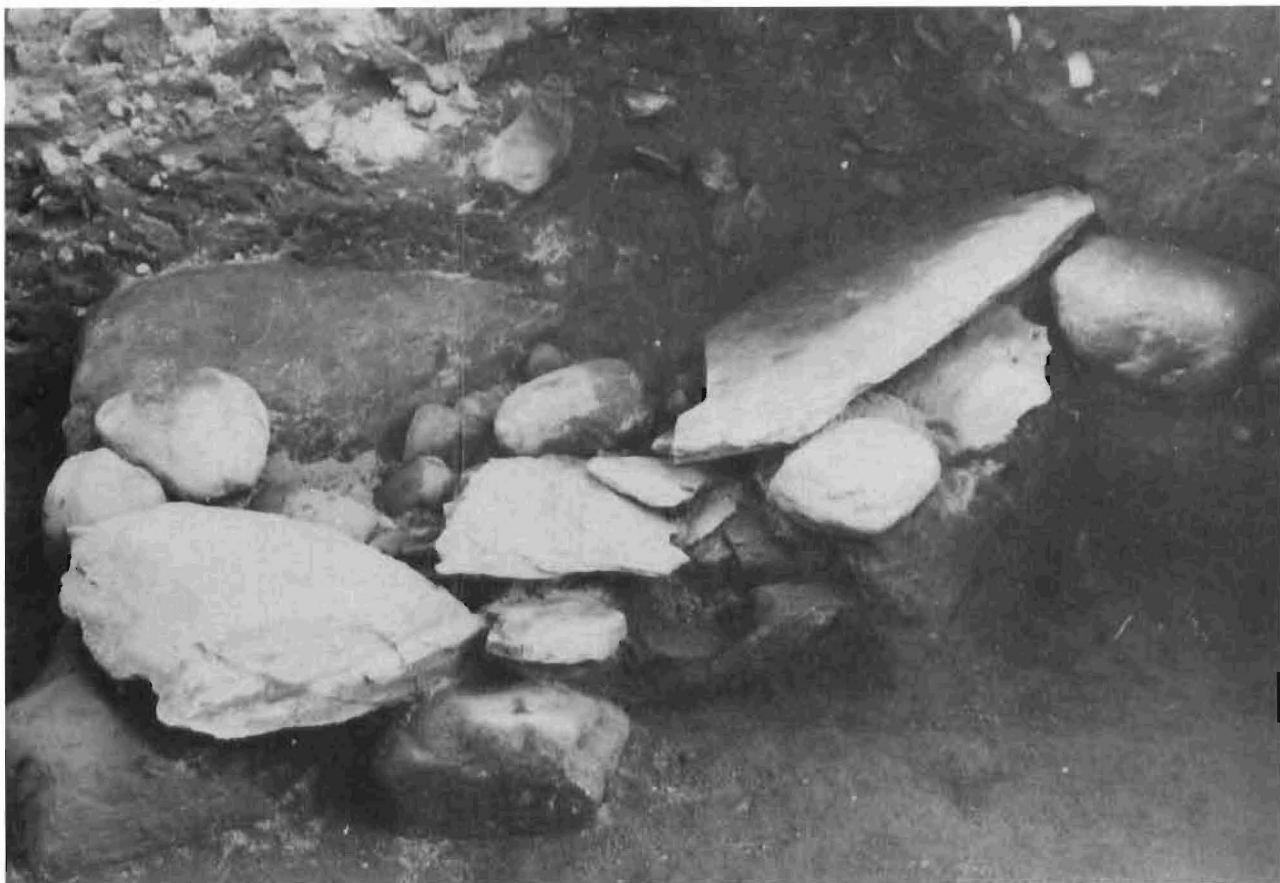

Fig.11. Steinkista avdekt. Mot A.

Fig.12. Gravgods i kista. Mot A.

Fig.13. Kista med dekkheller. Ovanfrå.

Fig.14. Kista: Dekkhellene tatt av. Ovanfrå.

Fig.15. Gravgoods i kista. Ovanfrå.

Fig.16. Gravgoods i kista. Ovanfrå.

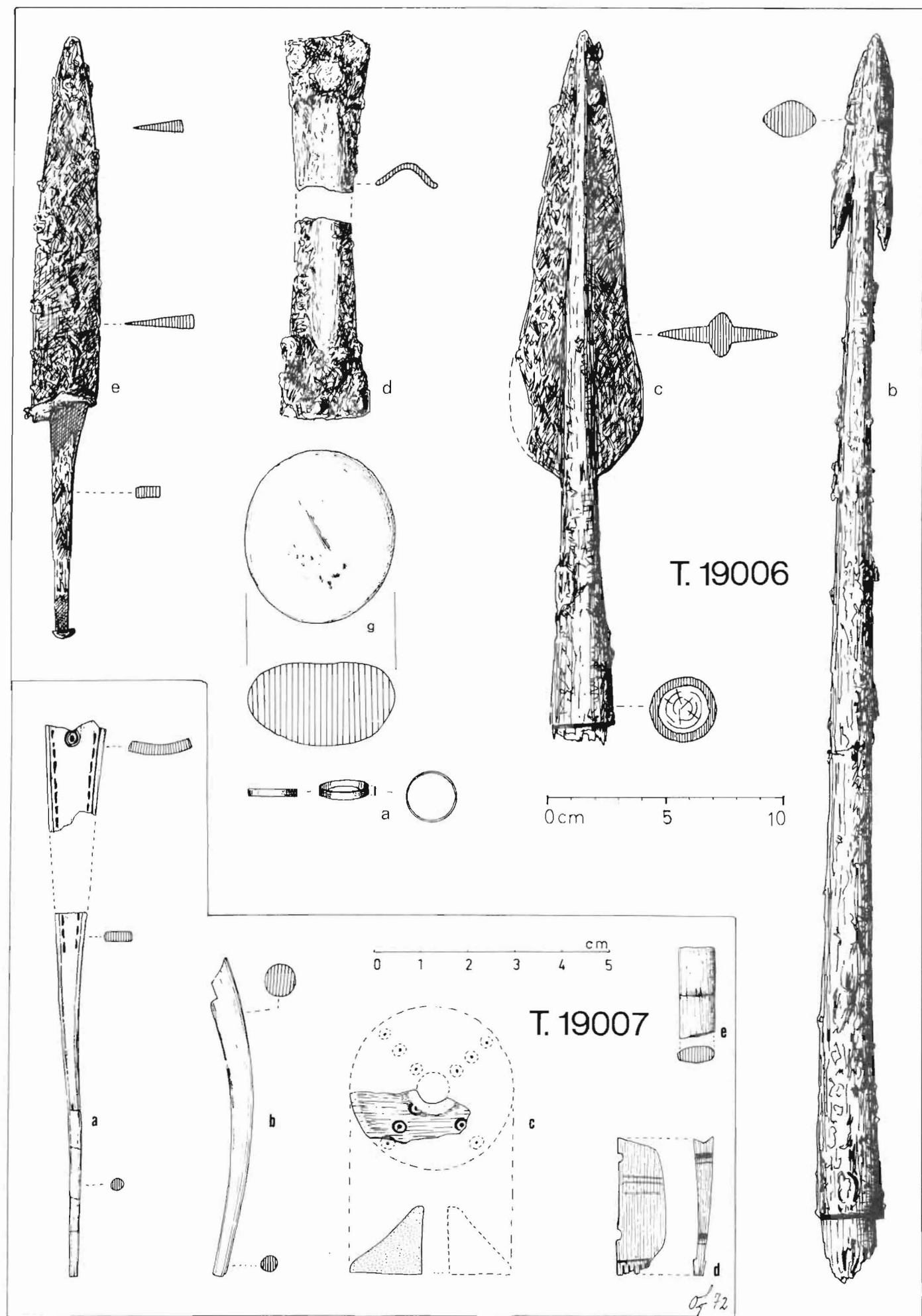

Fig.18. Gravgoods i kista og i brentbeinsgrava.

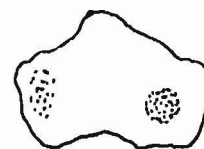
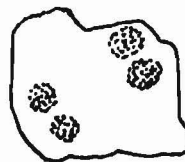
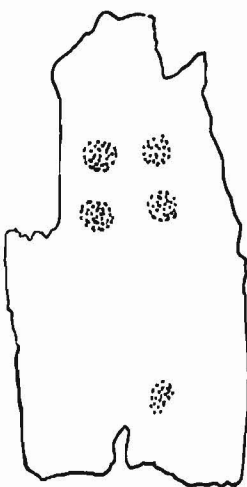

Fig.19. Fingerring av gull frå kista. 3:1. T 19006a.

Fig.20. Leirkarskår frå haugfylla. 1:1. T 19009d.

Fig.21. Kniv frå overflata av primærhaugen. 1:1. T 19009a.

Fig.22. Spor av korrodert sølv på tekstilbitar frå kista.
Skisser 1:1. T 19006i.

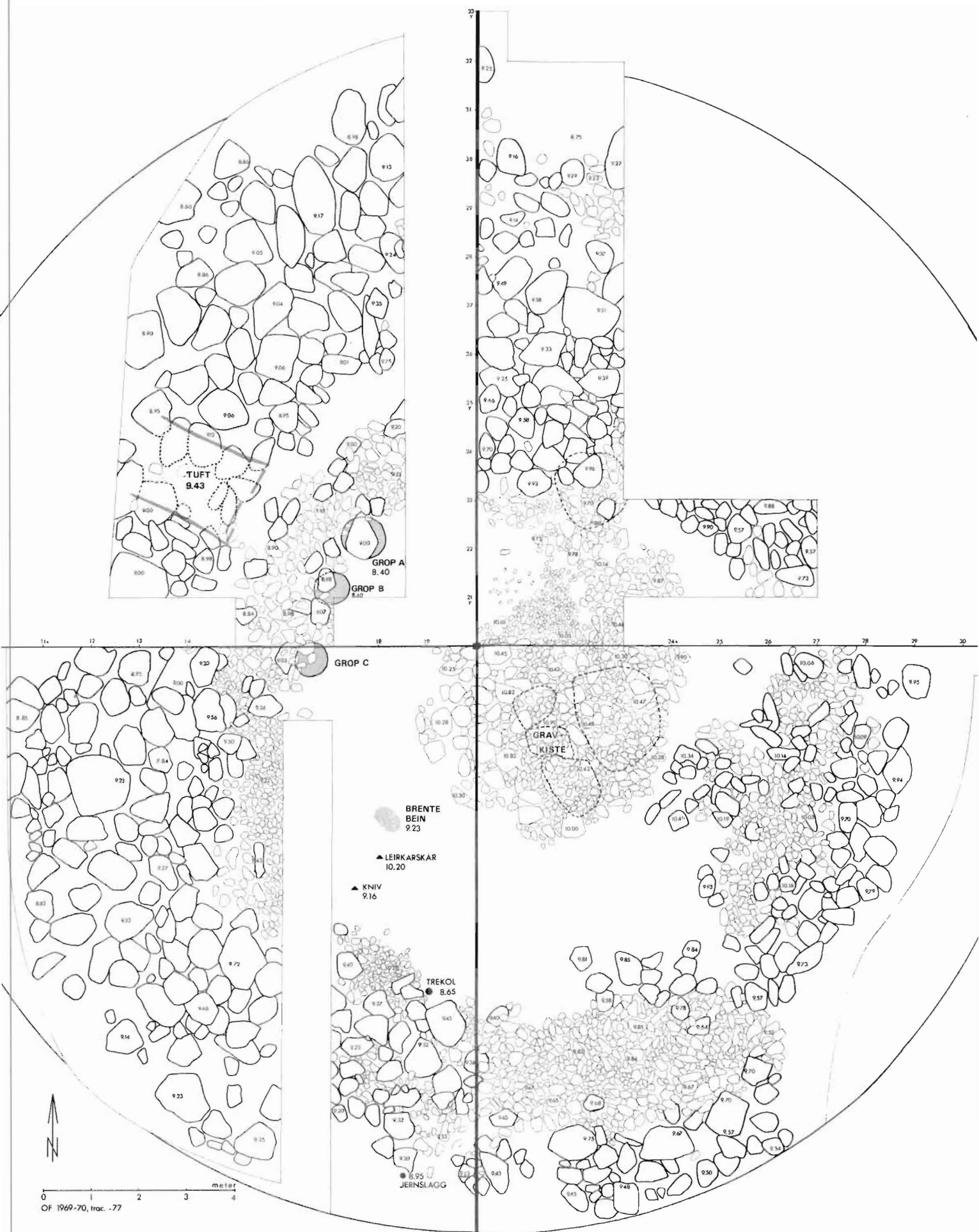

Fig.23. Stallhaugen: Steinlag, graver, andre anlegg og funn i plan 1:100.

KVELLO, gnr. 255/1, VUKU s., VERDAL p., k., NORD - TRØNDELAG
 STALLHAUGEN, PROFIL N-S. Utgr. 1969-70. Teikn. O. Farbregd 69, 77.

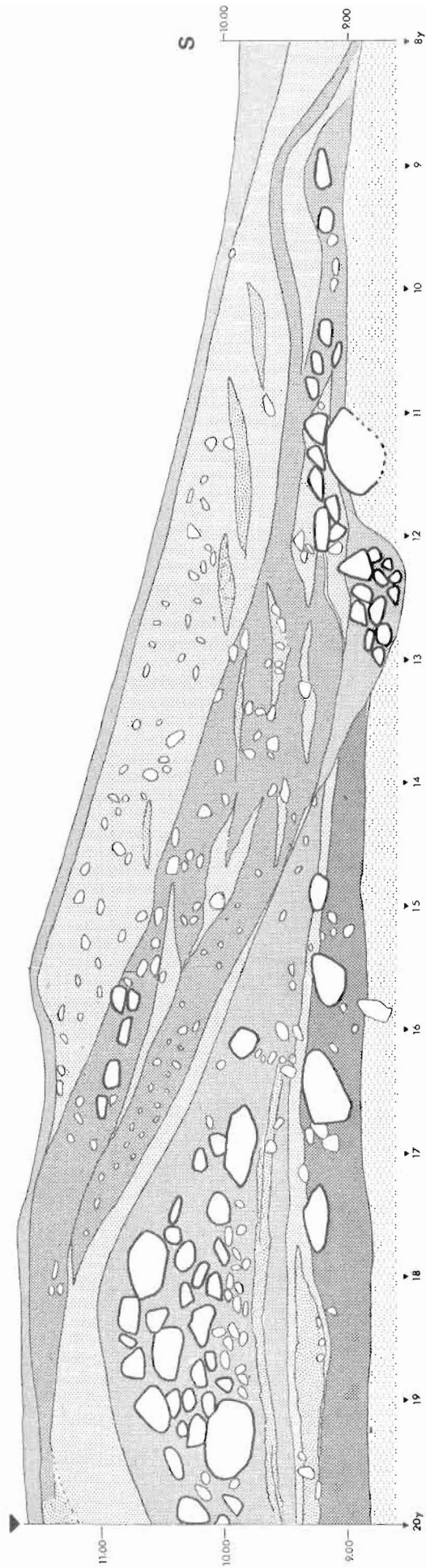
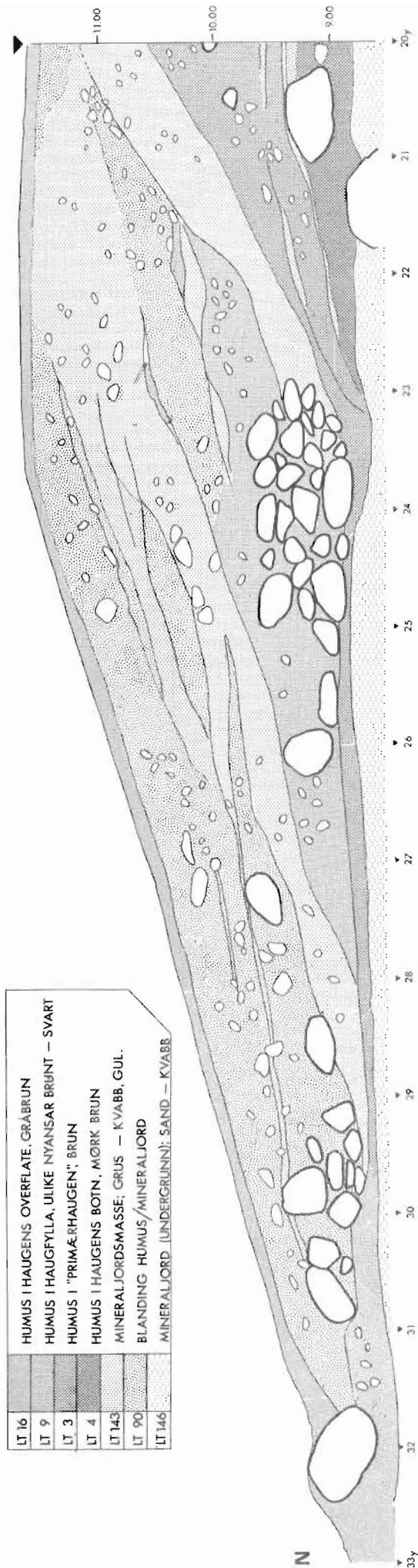

Fig. 24a-b. Profilar N-S. 1:50.

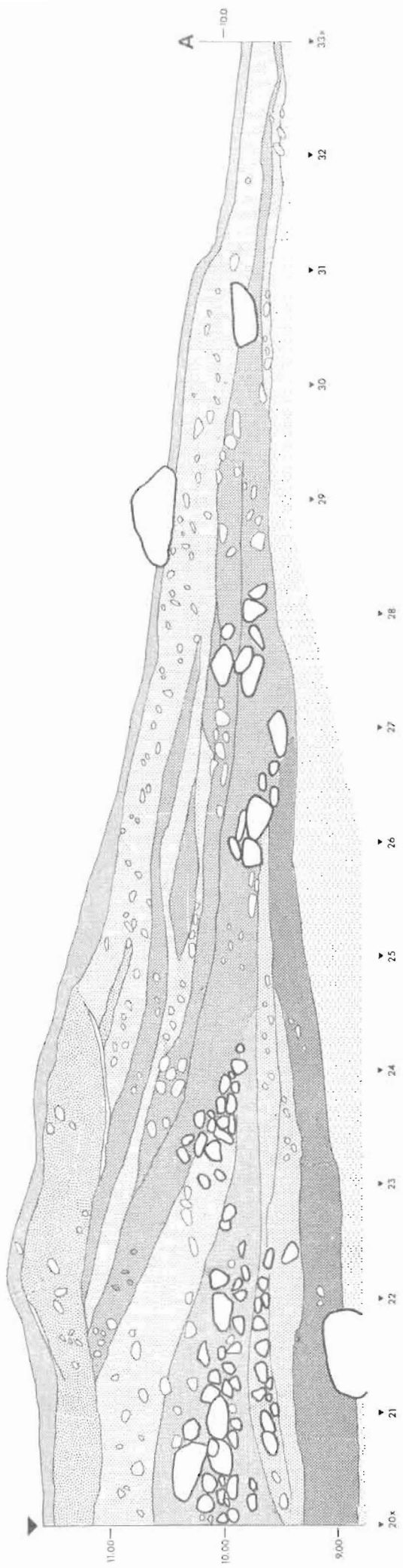
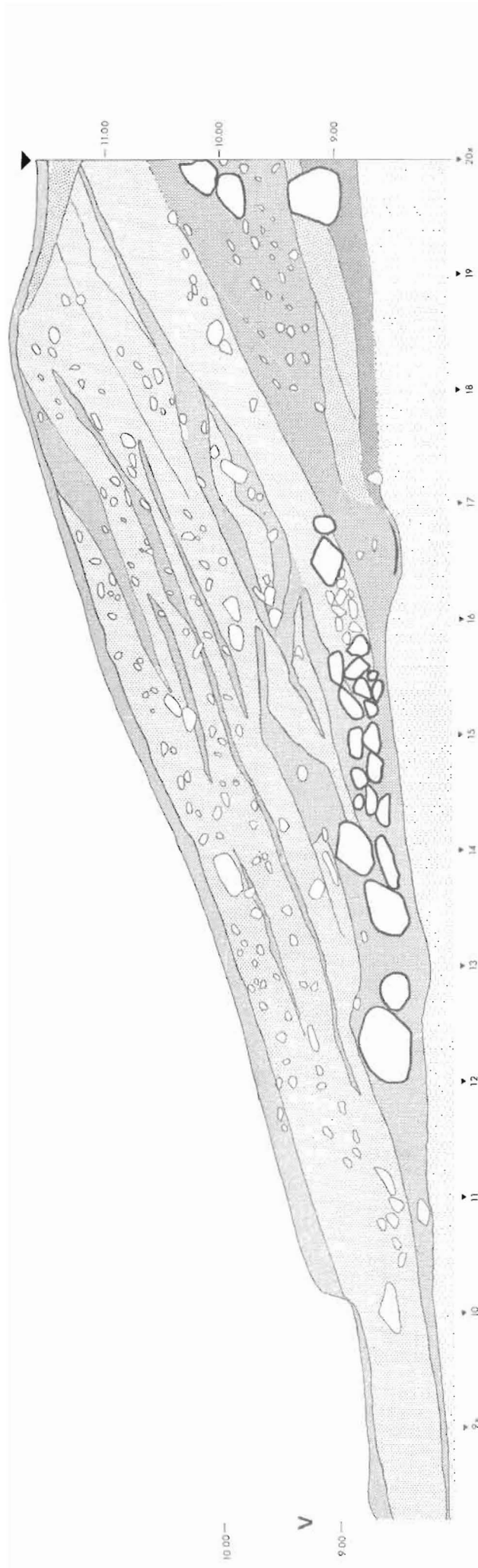

Fig.25a-b. Profilar A-V. 1:50.

Fig.26. Storsteinlag i kv.SV. Mot N.

Fig. 27. Firkanta trekonstruksjon i kv. NV. I bakgrunnen stein i plyndringsgrop. Mot ASA.

Fig.28. Småsteinlag og storsteinlag i kv.NV. Mot N.

Fig.29. Kiste og steinlag i kv.SA. Mot NNA.

Fig.30. Steinlag i kv.SA. Mot SSV.

R A P P O R T
ARKEOLOGISK SERIE

1973

1. Løken, Trond: Utgravning av gravrøyser på Gullvik, Rømmen, Bjugn, Sør-Trøndelag.
2. Alterskjær, Kurt: Øvre Orkla 1973. Kvikne, Tynset, Hedmark. Arkeologisk forprosjekt.
3. Alterskjær, Kurt: Åbjøra 1973. Bindal, Nordland. Arkeologisk forprosjekt.
4. Alterskjær, Kurt: Øvre Glomma 1973. Røros, Sør-Trøndelag. Arkeologisk forprosjekt.
5. Jonsson, Birgitta: Utgravning av gravrøys på Ytre Midsund, Møre og Romsdal.
6. Jonsson, Birgitta: Utgravning av skadet gravhaug på Nedre Fisknes, Steinkjer, Nord-Trøndelag.
7. Jonsson, Birgitta: Undersøkelse av skjelettgrav etc. på Skei, Dønna, Nordland.

1974

1. Farbregd, Oddmund: To nordtrønderske båtgraver. Lø, Steinkjer 1969. Haug, Verdal 1970.
2. Bruen Olsen, Asle: Utgravning av gravhaug på Hynne, Levanger, Nord-Trøndelag.
3. Farbregd, O., Marstrander, S., Torgersen, J.: Bronsealders skjelettfunn på Sund, Inderøy, Nord-Trøndelag på bakgrunn av andre bronsealdersfunn.
4. Pettersen, Kristian: Kartlegging av fornminneområde på Hesstun, Vevelstad, Nordland.
5. Alterskjær, Kurt: Ulvåvassdraget 1974. Rauma, Møre og Romsdal. Arkeologisk forprosjekt.
6. Alterskjær, Kurt: Mohalsen 1974. Vega, Nordland. Utgravning av steinalderboplass.
7. Løken, Trond: Utgravning på gravfelt ved Løvik, Aukra, Møre og Romsdal.
8. Bakka, E. og Gaustad, F.: Helleristningsundersøkelser i Beitstad, Steinkjer, Nord-Trøndelag.

1975

1. Pettersen, Kristian: Utgravning av steinalderlokaliteter på Stabblandet, Tustna, Møre og Romsdal.
2. Alterskjær, K. og Pettersen, K.: Utgravning av steinalderlokalitet på Ulset, Tingvoll, Møre og Romsdal.

1976

1. Pettersen, K. og Scheen, R.: Fortsatte utgravninger på gravfeltet ved Ingridsteinen, Løvik, Aukra, Møre og Romsdal.

1977

1. Farbregd, Oddmund: Utgravning av romartids gravhaug på Kvello, Verdal, Nord-Trøndelag 1969-70.

